

VARDAGENS VANMAKT

– en rapport om barn i ekonomiskt utsatta familjer i Sverige

Årsrapport 2009, Majblommans Riksförbund

Beda Hallberg

Beda Hallberg skapade Majblomman 1907

- Avstånd från fattigvårdens värderingar - välgörenhet.
- Brett socialt engagemang.
- Barnets bästa i fokus.

Majblomman
Alla barns blomma

Majblomman är Sveriges största barnhjälpsorganisation.

- **700 lokalföreningar**
- **15.000 vuxna volontärer**
- **100.000 barn deltar i insamlingen**
- **3.000 skolor**
- **Insamling 48 milj kr på två veckor**
- **Ger 38,5 milj kr till ändamålet**

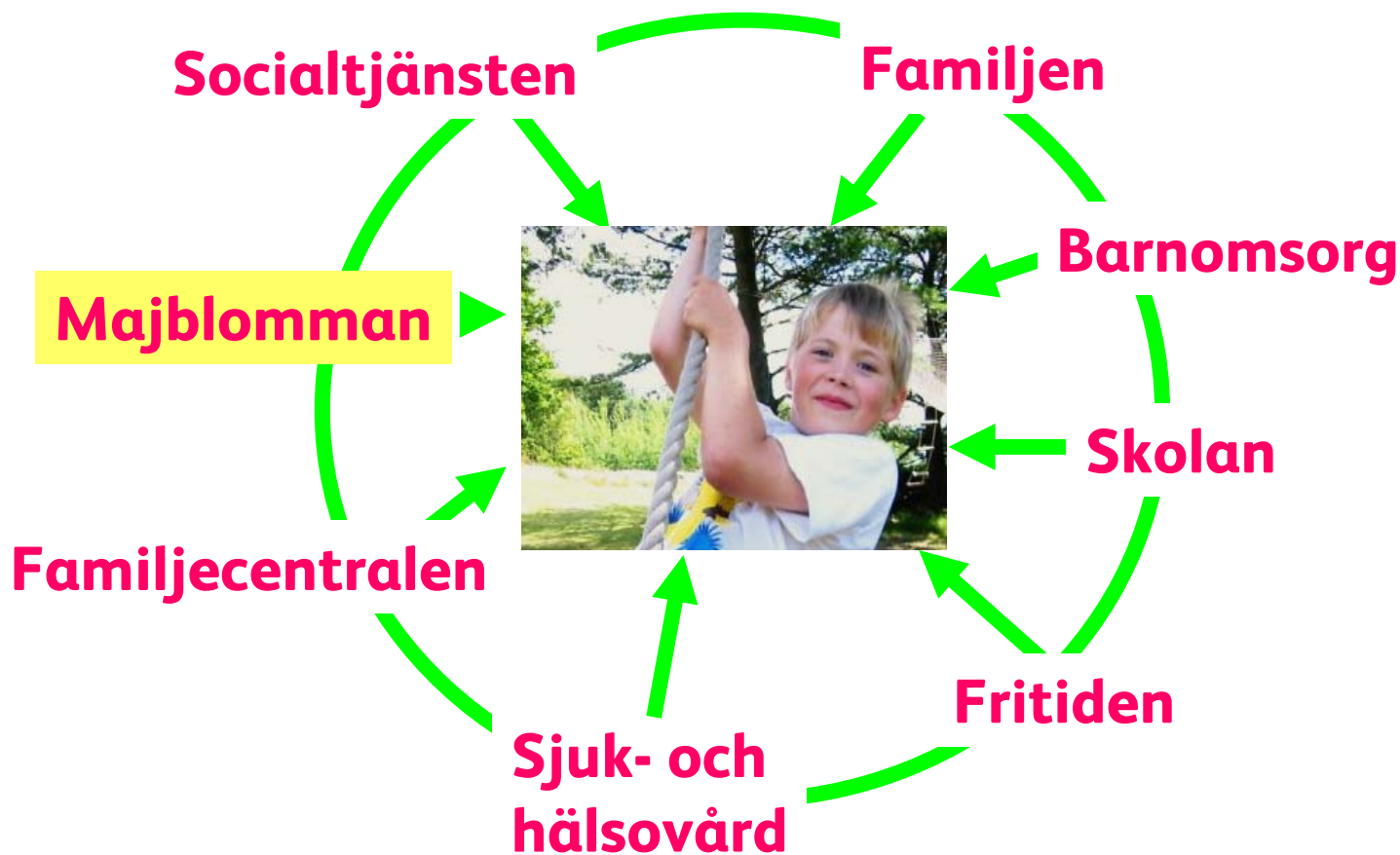
Bekämpar barnfattigdom i Sverige!

- **Lokala bidrag till enskilda barn**
- **Majblommans sommarläger**
- **Folkbildning, attitydförändring**
- **Opinionsbildning**
- **Forskning**

Majblomman
Alla barns blomma

Majblommans roll i det lokala nätverket runt barn på 700 orter

Majblommans medlemmar verkar till vardags inom dessa arenor.

Majblommans årsrapport 2008

VARDAGENS VANMAKT

– en rapport om barn i ekonomiskt utsatta familjer i Sverige

Årsrapport 2008, Majblommans Riksförbund

**24 miljoner kronor
delades ut till dessa
ändamål 2008**

Barns behov:

- 1. Kostsamma och nödvändiga saker som kläder, glasögon, medicin, skor.**
- 2. Sommarlov; läger, koloni, utflykter, semester med familjen.**
- 3. Utrustning för delaktighet och utveckling som dator, cykel, mp3-spelare, mobiltelefon, träningsutrustning, fritid, nöjen och kultur.**
- 4. Jul och andra högtider**
- 5. Skolaktiviteter och hjälpmedel i skolan.**

Majblomman
Alla barns blomma

Vad handlar breven till Majblomman om?

1. Brister i välfärden.

2. Lagar som inte följs eller inte tolkas utifrån barnets bästa.

3. Delaktighet och hälsa.

4. Omgivningens attityd och egen känsla av skam.

5. Vardagens vanmakt.

FN:s konvention om barnets rättigheter efterlevs inte!

Majblomman
Alla barns blomma

Mitt i den djupaste lågkonjunktur!

Värna barns arenor!

Upprepa inte 90-talets misstag!

Barnfattigdomen ökade 2007 till 12%

Barn blir utsatta från två håll!

1) föräldrar blir arbetslösa, oro och ekonomisk utsatthet.

2) neddragning av resurser i barns arenor, minskat stöd

Citat ur brev till Majblomman

”Robin går i 4:e klass och har precis fått diagnosen ADHD, Asperger.

Jag har gått ned till deltid för att vår situation ska bli mindre pressad.

Robin behöver sysselsättas på fritiden, men min ekonomi räcker inte till för det.

Allra helst önskar han att bjuda sina kompisar på ett barnkalas.”

Citat ur brev till Majblomman

”Jag pluggar till lärare. För att klara ekonomin jobbar jag som personlig assistent en dag i veckan.

Det är tufft nu, men jag har en plan. Det ska bli bättre när jag är klar om två år.

Men nu känns det ledsamt att aldrig kunna ge mina tre barn sådant som deras kompisar får. Köpa glass, gå på bio.

Och nu kommer sommaren. Jag vet inte hur jag ska klara den.”

CSN:s rapport "Studerande föräldrar i högre utbildning"

Tuffa ekonomiska och sociala villkor för föräldrar som vill studera

– Vill man öka antalet studerande i den här gruppen kan man analysera en höjning av tilläggsbidraget och en bättre anpassning av föräldraförsäkringen till studiemedlen, säger Magnus Forss vid CSN.

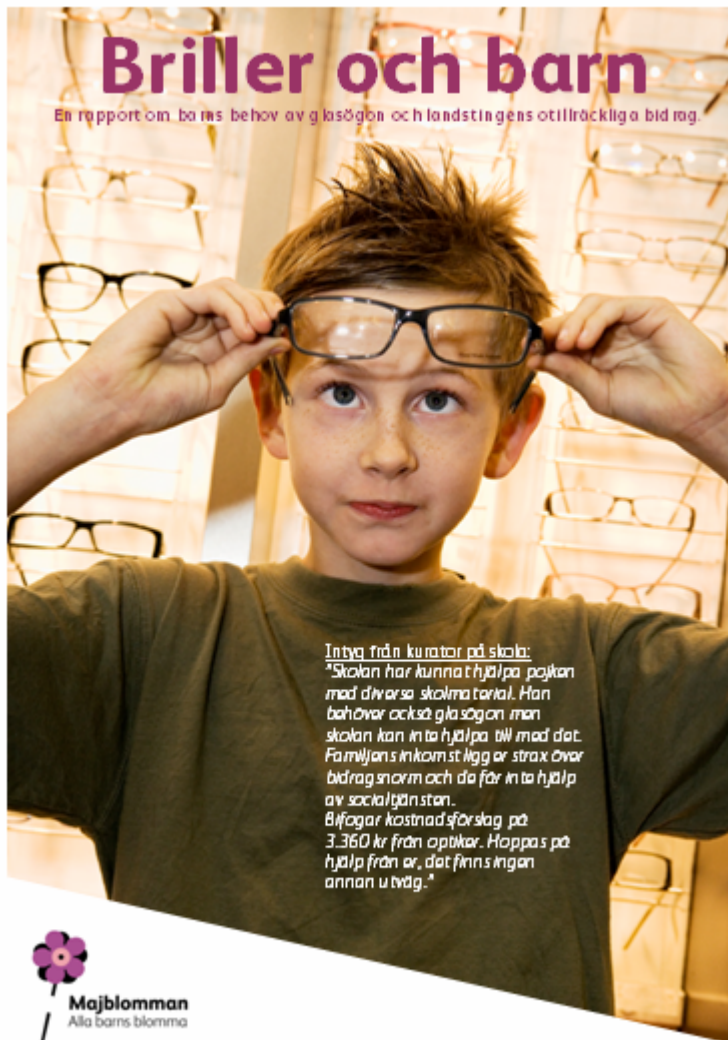
Citat ur brev till Majblomman

”Min son går i 7:an och har slagit sönder sina glasögon. Han måste ha glasögon för att klara skolan så jag har köpt nya på avbetalning och nu ligger jag efter med betalningen”.

Skolsköterskan intygar att pojkens glasögon gått sönder, att socialtjänsten inte ger bidrag till glasögonen, vilket mamman trodde att de skulle göra och köpte glasögonen direkt när de gick sönder.

Majblomman om glasögon till barn

Augusti 2008:

4 % hade inte råd med glasögon till sitt barn.

Mars 2009:

11 % hade inte råd med glasögon till sitt barn.

Majblomman om glasögon till barn

**23 000 barn
får inte glasögon**

Majblommans krav:

Glasögon måste betraktas som medicinsk behandling eller ett handikapphjälpmedel.

-på samma sätt som en hörapparat är.

Kostsamma och nödvändiga saker

Intyg från lärare på skola:

*"Mamman har varit i kontakt med
undertecknad med anledning av familjens
svaga ekonomi.*

*Pojken behöver glasögon men skolan kan
inte hjälpa till med det.*

*Familjens inkomst ligger strax över
bidragsnorm och de får inte hjälp av
socialtjänsten.*

*Bifogar kostnadsförslag på 3.360 kr från
optiker."*

Majblomman
Alla barns blomma

Majblomman och skolan

”På föräldramöte i min sons klass diskuterades en klassutflykt och jag föreslog att barnen själva skulle tjäna ihop pengarna till denna.

Men majoriteten av föräldrarna ville betala själva.

Det känns jobbigt att stå på sig i en sån här fråga. Nu måste jag betala 150 kr till resan, pengar till mat och en extra slant till fickpengar.

Det har jag inte råd med!”

Skollagen

4 kap. 4 §

Utbildningen i grundskolan skall vara avgiftsfri för eleverna.

I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

90-talets nedskärningar ledde till att denna paragraf lästes med en gummibandstolkning.

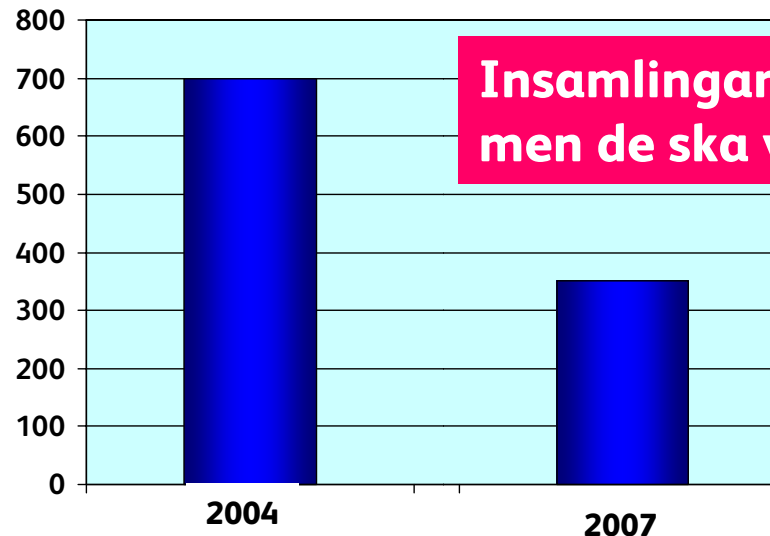
Majblomman och skolan

Majblommans krav:

Följ skollagen och stoppa olagliga avgifter i skolan!

Kommunen ansvarar för finansiering av skolan - inte föräldrar och lärare!

Majblomman sprider kunskap, goda exempel och ställer krav.

Insamlingar är tillåtna, men de ska vara frivilliga

Majblomman
Alla barns blomma

Majblomman och skolan

Insamlingar och avgifter i skolan.

En handbok till politiker, tjänstemän, lärare och föräldrar för klokare beslut om barns delaktighet.

"...hela resan kostar 1.800:-. Jag har betalt in 900:-, men det saknas ytterligare 900:-.

Det hela är naturligtvis mycket pinsamt, då pengarna redan skulle varit inbetalda till klassmamman. Situationen har inte nått min sons öron ännu, vilket är min största oro därför att det hela blir naturligtvis väldigt pinsamt för honom. Finns det en möjlighet att få hjälp av er?"

Majblomman
Alla barns blomma

Citat ur brev till Majblomman

”Jag söker bidrag till min 16-åriga dotter. Hon behöver få nya kläder och skor och idrottskläder för att kunna medverka på idrotten i skolan.”

Skolsköterskan intygar att flickan är i stort behov av kläder och skor inför våren och sommaren då hon vuxit ur sina kläder från förra säsongen.

Hon saknar idrottskläder och skor och har inte kunnat delta på idrottslektioner.

Majblomman och sommarlovet

Stora behov under det elva veckor långa sommarlovet.

Olika behov:

- Vara mer med föräldrarna
- Vara med kompisar
- Träffa släktingar
- Behöver komma hemifrån

Vad handlar breven till Majblomman om?

”Jag är ensam med min son. Vi har det bra, jag försöker göra så gott jag kan.

Vi är med i en förening för ensamstående med mycket aktiviteter.

Nu har vi blivit erbjudna att vara med på ett läger som kostar 1.400 kr. Tänk att kunna unna sig det.

Kanske kan ni hjälpa mig en bit på vägen.”

Majblomman och sommarlovet

Kommunenkät om sommarlov 2008

- Var femte kommun finansierar inte läger eller andra sommarlovsaktiviteter för barn.
- Fyra av tio kommuner saknar ungdomsgårdar eller andra aktivitetslokaler som är öppna hela sommarlovet.

Majblomman och sommarlovet

Kommunenkät om sommarlov 2008

- Tre av fyra kommuner stänger vissa förskolor.
- Tre av fyra kommuner stänger vissa fritids.

Majblomman och sommarlovet

Majblommans krav

Kommunerna måste ta ansvar för omsorg om barn även på skollov, inte minst det elva veckor långa sommarlovet

Barnkonventionen tar inte sommarlov!

Barns viktigaste arenor

- **Familjen**
- **Barnomsorgen**
- **Skolan**
- **Fritiden**
- **Hälsovården**

Samverkan mellan förvaltningar.

**Ökad kunskap om vardagsvillkoren
för barn i fattiga familjer.**

Ideella sektorn är en del av samhället.

Majblomman
Alla barns blomma

**Alla barn ska
få vara med i
gemenskapen
med sina
kamrater i
skolan och på
fritiden!**

Majblomman
Alla barns blomma